

Το Βερολίνο τίμησε τον Παντελή Σαμπαλιώτη

Του Δημήτρη Καλαντζή

Τι είναι εκείνο που σήμερα οδηγεί τους ανθρώπους στα Μουσεία και στις πινακοθήκες“ διερωτώνταν εν ζωή ο συμπατριώτης μας καλλιτέχνης Παντελής Σαμπαλιώτης, „μήπως η μεγάλη αναγκαιότητα που διαγράφεται στην εποχή μας στο να διαμορφώσει και αναπτύξει η ίδια ξανά τις ιδέες μιας νέας ουμανιστικής εκφραστικής γλώσσας;“ Κι έδινε την απάντηση με όλη του την ψυχή μορφοποιώντας το ρευστό παιχνίδι των πολιτισμών, με αντιβράχιο την Ηρακλητική σκέψη, με γερή βάση την μάνα μας την γη, με υλικό την φύση στην κάθε του μορφή. Αγωνίζονταν με αντίποδα την τέχνη κι αντιμετώπιζε με αισιοδοξία, σ' όλη του την ζωή, την παρατεταμένη αγωνία της καθημερινότητας. Και δεν το έκανε μόνο για τον εαυτό του, παρά με στόχο να βοηθήσει τους συνανθρώπους του να αντήσουν οι ίδιοι από τα άβυσσους της ψυχής τους, τον πόθο για έκφραση και δημιουργία. „Βοηθούσε στην ουσία την ίδια την τέχνη να ανακαλύψει απ' την αρχή τον εαυτό της“, έλεγε συχνά, όταν τον ρωτούσαν πολλοί για την δημιουργία του.

Του ήταν πολύ συνειδητή του Παντελή η ακόρεστη δίψα του ανθρώπου για εικόνες, παραστάσεις και πνευματικά σύμβολα, που στην ολότητά τους πιστοποιούν τις γενεσιουργικές δυνάμεις της παράδοσης ενός λαού. Για αυτό και παρέμεινε ως το τέλος μοντέρνος, αλλά δεμένος σε γερούς μύλους, αυτόν της πατρογονικής σκέψης και εκείνον της ελληνικής τέχνης.

Η έλξη που ασκεί η ελληνική τέχνη στους ανθρώπων αυτής της πόλης, το Βερολίνο κι ιδιαίτερα στους νέους, αποτελούσε για αυτόν ένα συναρπαστικό θέμα, κάτι που το έκανε ο ίδιος τρόπο ζωής του. Δεν έβαλε ποτέ σύνορα, εθνικού, ιδεολογικού ή πολιτικού περιεχομένου ο Παντελής. Αναδείκνυε πάντα, όπως κι εδώ στο Βερολίνο, την Ελληνική τέχνη ως μητρική τοιαύτη, την πρόσφερε αδιακρίτως στο κοινό, πριν αυτή επιστρέψει εκ νέου στο μύθο. Έδινε στους νέους της Πόλης το νόημα της αρχέγονης ουσίας, με στόχο την διαμόρφωση μιας νέας μορφής συνείδησης, σε μια εποχή άκρατου ατομικισμού και ασύδοτου ματεριαλισμού. Και τούτο διότι η ελληνική τέχνη διδάσκει πως, η πραγματικά ελληνική ψυχή και σκέψη, δεν κατακερματίζεται σε ασάφειες, στην κακή μοίρα, σε δόγματα και σε τεχνητές περίτεχνες απελπισίες, παρά ψάχνει μια βιωμένη τάξη πραγμάτων προερχόμενη από τα βάθη των θεμελίων του κόσμου και πως της αξίζει μια δεσπόζουσα θέση. Για όλα ετούτα και πολλά άλλα που δεν θα χωρούσαν σε ένα τέτοιο μικρό αφιέρωμα τίμησε, η δημοτική Πινακοθήκη (Kommunalgalerie Mitte/

Wedding) και το δημοτικό συμβούλιο της περιοχής, επίσης τον Καλλιτεχνικό διευθυντή και δημιουργό της, τον πολύ γνωστό καλλιτέχνη και συμπατριώτη μας τον Παντελή Σαμπαλιώτη. Αποχαιρέτησε σεμνά με τον τρόπο αυτό, τον θαυμάσιο άνθρωπο και διακεκριμένο Έλληνα καλλιτέχνη.

Ο Σαμπαλιώτης δεν ήταν μόνο ζωγράφος, αλλά πάνω από όλα και κατασκευαστής αντικειμένων και έργων χώρου (Objektkunst und Rauminstallationen). Ήταν αυτός που ξεκίνησε, δίνοντας καλλιτεχνική πνοή και χαρακτήρα, φέρνοντας ουσιαστικά στη ζωή την νέο ιδρυθείσα δημοτική Πινακοθήκη του Berlin Mitte/Wedding. Πραγματοποίησε στη ουσία αυτό που άντλησε από την εμπειρία που απόκτησε, αφού έζησε για μακρά χρονικά διαστήματα σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες όπως, την Σουηδία, την Γαλλία, την Ισπανία, κ.λ.π. κλείνοντας δυστυχώς πολύ νωρίς τον κύκλο της ζωής και της καλλιτεχνικής του δημιουργίας στο Βερολίνο, πόλη που έγινε η δεύτερή του Πατρίδα. Μεγάλοι καλλιτέχνες όπως ο Πικάσσο, ο Ελ Γκρέκο, ο Νταλί, η Ελληνική Μυθολογία, η Φύση κι η ελληνική Φιλοσοφία

Τον πρώτο λόγο είχε η κυρία Sabine Weiss, υπεύθυνη για τον πολιτισμό και την παιδεία στο Berlin Mitte/Wedding, η οποία περιέγραψε με τα καλύτερα λόγια την προσφορά του Έλληνα καλλιτέχνη στον διεθνή πολιτισμό, τον ευχαρίστησε για την ίδρυση και την για αρκετά χρόνια επιτυχημένη διεύθυνση της εν λόγω πινακοθήκης και ευχαρίστησε όλους τους συντελεστές αυτής της προσπάθειας, φίλους της Πινακοθήκης, καθώς και τους επισκέπτες.

Για την ζωή του και το καλλιτεχνικό του έργο μίλησε η Δόκτορας της Ιστορίας της Τέχνης κυρία Katja David, η οποία είναι απόλυτη γνώστης της καλλιτεχνικής δημιουργίας του Σαμπαλιώτη, φλογερή φίλη της ελληνικής τέχνης και της Χώρας μας. Αναφέρθηκε σε όλες τις εποχές της δημιουργίας του και φυσικά δεν παρέλειψε να αναφερθεί και να ευχαριστήσει τους οργανωτές της εκδήλωσης για τον Παντελή στην δημοτική πινακοθήκη της Καρδίτσας.

Από κανένα μας φυσικά δεν έλειψε κατά την διάρκεια της εκδήλωσης η συναισθηματική φόρτιση, αφού δεν έχει περάσει πολύς καιρός αφ' ότου μας άφησε, δυστυχώς για πάντα, ο αγαπητός μας φίλος κι έξοχος άνθρωπος, ο Παντελής Σαμπαλιώτης.

α, του προσέφεραν διάπλους Ορίζοντες, τους οποίους ο Παντελής σε όλη του την καλλιτεχνική πορεία με απόλυτο σεβασμό αξιοποίησε. Κινήθηκε σε ένα ευρύ πλαίσιο από τον Ρεαλισμό μέχρι και τον Σουρεαλισμό κατά τις διάφορες περιόδους της δημιουργίας του. Περνώντας, από την μπλε, στην ασπρόμαυρη και την κόκκινη περίοδο, καθώς επίσης στην περίοδο της αφηρημένης τέχνης, δεν έπαψε να εργάζεται, χρησιμοποιώντας, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, τα φυσικά υλικά, αλάτι, κερί μέλισσας, τον χρυσό και τον άργυρο, καθώς επίσης σπόρους φυτών, φλούδες, χρώμα και ζάχαρη, δημιουργώντας με ετούτα μοναδικά έργα τέχνης, μικρών, μεσαίων και μεγάλων διαστάσεων. Η τέχνη της μετουσίωσης των υλικών τούτων του Παντελή, φέρνει τον παρατηρητή και τον επισκέπτη της έκθεσης βλέποντας τα έργα του στο αποκορύφωμα της απεικόνισης ενός ποικίλου ψυχικού πλούτου.

Σε μια κατάμεστη αίθουσα με παρουσία πλήθους φίλων της τέχνης, συναδέλφων, πολιτικών προσώπων της Πόλης, του Τύπου και εκπροσώπων του Ελληνικού κράτους, με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κύριο Δημήτριο Ράλλη, άνοιξε στις 20. Γενάρη η αναδρομική έκθεση (Μεταμορφώσεις) πολλών έργων του καλλιτέχνη, η οποία τελούσε υπό την αιγίδα της Ελληνικής πρεσβείας στο Βερολίνο.

Το μουσικό μέρος της εκδήλωσης κάλυψαν, η Ιστορικός Τέχνης και Πιανίστας κυρία Africa Rodriguez Arias και ο Συνθέτης, Πιανίστας και διευθυντής της ορχήστρας του Θεάτρου Bella Artes της Πόλης του Μεξικού, κύριος Carlos Vasquez. Από την Καρδίτσα στα εγκαίνια παραβρέθηκαν η αδελφή του Παντελή κ. Ειρήνη Σαμπαλιώτη και ο κ. Παναγιώτης Νάννος, πρόεδρος της ΕΣΠΑ.

Η Καρδίτσα μπορεί να είναι τα μέγιστα υπερήφανη, όταν την αποκαλούν τέτοιοι δημιουργοί ιδιαίτερα τους Πατρίδα. Κι η Ελλάδα είναι τα μέγιστα υπερήφανη για τέτοιους δημιουργούς, και ιδιαίτερους ανθρώπους, οι οποίοι παρουσιάζουν μέσω της προσωπικότητας και της τέχνης τους, στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο την πραγματική Ελλάδα, τόνισε ιδιαίτερα ο Πρόεδρος της χώρας μας κύριος Δημήτριος Ράλης, ο οποίος είχε αναλάβει εκτός της αιγίδας και το άνοιγμα της έκθεσης.

Καλαντζής Δημήτριος
Lehrbeauftragter Beuth Hochschule für Technik Berlin